

Werkgroep EMD&SO 14 juni 2018

Market Interactions workshop

Deelnemers:

Van Bossuyt	Michaël	Febeliec
Aertsens	Walter	Infrabel
Harlem	Steven	Febeg
Dekinderen	Eric	Engie
Coppin	Xavier	Engie
Robbelein	Jo	FOD
Selderslaghs	Katrien	FOD
Carton	Filip	Elia, voorzitter van de WG
Malfliet	Bernard	Elia, secretaris van de WG
Van den waeyenberg	Sofie	Elia
Van Meirhaeghe	Peter	Elia
Verelst	Martine	Elia

Inleiding

Filip Carton geeft een korte inleiding. De bedoeling van de vergadering is een aantal ideeën te bespreken, onder elkaar, als input voor verdere uitwerking van voorstellen.

Peter stelt voor om eerst door alle slides te gaan om een volledig overzicht te hebben alvorens de discussie over elk punt te voeren.

Legal requirements

Febeliec vraagt welke tools precies bedoeld worden in artikel 35 van NCER. Elia gaat dit nog verder bekijken, maar er zijn indicaties in artikel 38.

Engie geeft mee dat er ooit een bericht door Proximus is naar buiten gebracht dat bij blackout in Frankrijk het internet in België ook uitschakelt en dat het drie dagen kan duren voor dit terug werkt.

Infrabel vraagt naar de “traffic lights” in verband met schaarste (Elia 4cast) die niet overeenkomen met de kleuren van de system state. Inderdaad, Elia bevestigt dat dit twee aparte signalen zijn.

Febeg vraagt naar de conformiteit met het KB TR. Infrabel antwoordt dat in principe een Europese verordening altijd prioriteit heeft. Engie stelt voor om het KB TR na te kijken, dat emergency cases niet echt afdekt. Het is niet duidelijk hoe het zit met de balancing positie van BRPs tijdens een emergency.

Engie vraagt naar de inhoud van de financial neutrality uit artikel 39.3. Hoe zit het met eventuele fouten die Elia zou maken en de financiële verantwoordelijkheid hiervan.

Febeliec merkt op dat ook TSO-connected CDSO moet worden opgenomen (valt onder DSO in de EU guidelines, zie slide 9)

Market suspension

ELIA benadrukt dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen scenario's die zich voordoen waardoor markten per definitie worden opgeschort versus scenario's waarin de TSO een bewuste beslissing neemt op een markt op te schorten. Deze uiteenzetting gaat over het 2e geval.

Febeliec vraagt hoe dit liep tijdens de laatste blackout in Europa. Dit dateert reeds van 2006en toen waren de markten nog niet ontwikkeld zoals vandaag. Bovendien ging het toen enkel om activering van het automatisch afschakelplan, niet om een blackout.¹

¹ De laatste blackout in West-Europa is eigenlijk de Italiaanse black-out uit 2003.

Infrabel vraagt of de data-uitwisselingen tussen TSOs en NEMOs beveiligd zijn. Elia bevestigt dat hiervoor redundante communicatiekanalen voorzien zijn.

Febeliec vraagt naar het open of gesloten zijn van verschillende marktplatformen. Elia bevestigt dat in elk geval voor elk marktplatform dit ofwel open ofwel gesloten is voor alle BRPs. Elia geeft ook aan dat tijdens emergency in principe niet altijd markten worden gesloten. Elia zal eerder geneigd zijn om markten niet te sluiten. Market suspension kan ook bestaan uit het opheffen van de BRP evenwichtsverantwoordelijkheid of het verlagen van de cross-border capaciteit die aan het marktkoppelingsalgoritme ter beschikking wordt gesteld.

Op vraag van Infrabel, Endex als platform voor de forward markt wordt door Elia niet beschouwd als marktplatform dat hieronder valt.

FEBEG merkt op dat het Federaal Technisch Reglement niet verwijst naar de regels (voor bv. BRP of BSP) in geval van emergency of market suspension die anders kunnen zijn dan deze in normal of alert state.

Febeliec vraagt wat de BRP moet doen tijdens een emergency/ blackout situatie. Elia antwoordt dat in principe alle activiteiten kunnen doorlopen en bids kunnen ingegeven worden alsof er niets aan de hand is. Volgens Engie is dit niet mogelijk omdat er onduidelijkheid zal zijn over welke centrales beschikbaar zijn.

Engie vraagt hoe het zit met de klanten op distributieniveau tijdens de herstelfase na een blackout. Hoe zal men weten wat de positie is van elke BRP op een DSO aansluiting. Het ELIA net kan immers hersteld zijn zonder dat het volledige DNB net is hersteld waardoor het moeilijk is om de netto-afname/injectie van de DNB in te schatten. De vraag is of hiermee wordt rekening gehouden wanneer ELIA de markt terug opent en BRP verantwoordelijkheid terug actief wordt.

Febeliec vraagt hoe het vermogen zal teruggeleverd worden naar industriële klanten waarbij elk geval specifiek is en een algemene regel niet werkt.

Febeg vraagt hoe het zit met de hervatting van de nominaties. Elia antwoordt dat er elke dag zal geprobeerd worden om de day-ahead markt te herstarten en elke partij wordt geacht te nomineren alsof de volgende dag alles hersteld zal zijn. Engie vraagt of het mogelijk is om eventueel de markt opnieuw te laten draaien later op de dag als er meer duidelijkheid is over het herstel van het net om te vermijden dat het herstel langer duurt dan nodig.

Infrabel vraagt hoe het zit met de leveringsmarkt als de BRP-verantwoordelijkheid gestopt is, en dus hoe zit het met de verplichtingen van een leveringscontract.

Febeg is overtuigd dat alle partijen overmacht gaan invoeren bij blackout om de leveringscontracten op te schorten.

Imbalance settlement

Febeliec vraagt of we een Belgische oplossing zoeken of een Europese. Voor imbalance settlement zou dit inderdaad het geval zijn, maar voor de internationale markten zal er zeker op internationaal vlak overlegd worden.

Febeliec vraagt of de "xx€/MWh" dezelfde zal zijn voor alle BRP's. Elia bevestigt dit.

Engie denkt dat tijdens een emergency het niet evident zal zijn voor BRPs om het evenwicht te regelen omdat de BRP sterk afhankelijk is van informatie van de DNBs. Tijdens de herstelfase hangen niet alle klanten aan het net en heeft eigenlijk niemand een goed zicht hierop. Elia bevestigt dat inderdaad de verantwoordelijk pas kan teruggegeven worden aan de BRP van zodra voldoende info over evenwicht beschikbaar is. Dit is een beslissing door Elia in consultatie met de marktpartijen.

Verschillende leden stellen vragen bij de imbalance settlement van de posities die werden ingenomen vóór de blackout. Volgens hen is het afsluiten van deze posities geen onbalans probleem en maakt

dus geen deel uit van de onbalansfacturen die enkel gemaakt wordt op basis van reële posities. Een oplossing voor Elia zou kunnen zijn om alle nominaties op nul te zetten bij blackout. Dit zal verder bestudeerd worden. De vraag is nog hoe het zit met de posities op de grens bij een Belgische blackout.

Infrabel vraagt hoe het zit met de transacties die uitgevoerd zijn bij de NEMO maar die niet fysisch uitgevoerd worden wegens de blackout. Voor Engie is dit een internationale kwestie die zeker door entso-e bekeken moet worden. Infrabel wijst erop dat de BRP niet de eigenaar is van de energie en dus niet de vergoeding kan ontvangen voor het opstarten van productie-eenheden in de fase van central dispatch.

Febeliec denkt dat bij afwezigheid van elektriciteitsprijs (ex post bepaling) vele klanten weigerachtig zullen zijn om elektriciteit af te nemen. Volgens hem zou de prijs vooraf moeten vastliggen. Elia gaat akkoord dat er minstens een referentie afgesproken zou moeten zijn. En voor Elia is het inderdaad zo dat afnemers niet verplicht kunnen worden om af te nemen tijdens heropbouw.

Engie vraagt hoe het zit met distributiekanten die een jaarlijkse meteropname hebben. Elia antwoordt dat dit niet in het framework zit en enkel de leveranciersprijs geldt.

Uit de discussie rond het afhandelen van leveringen tijdens heropbouw denkt Elia dat het niet aangewezen is om nieuwe contractuele relaties op te zetten. Engie denkt dat het best tussen de leverancier en de klant wordt afgehandeld.

Engie vraagt hoe het zit met de betaling van het sub-optimaal uitbaten van de productie. Afnemers betalen volgens optimale inzet van middelen en dus is er een niet gedekte kost tijdens een heropbouw. Elia stelt voor dat iedereen nadenkt over een redelijke wijze om dit verschil te vergoeden.

Febeliec benadrukt dat moet vermeden worden dat klanten een dubbele factuur betalen.

Timing

Engie vraagt of er nog een technische workshop komt rond de herstelcode in het kader van de huidige marktomgeving, om de discussieren op welke wijze Elia het herstel zal uitvoeren naar de klanten toe. Elia geeft aan dat dit ter sprake kan komen op de volgende vergadering.

Volgende werkgroepen zijn gepland op 27-6, 18-9 en 20-11en behandelen verder de topics rond NCER. De publieke consultatie over NCER start op 1 oktober en loopt zes weken.